

คู่มือการป้องกัน

ผลประโยชน์ กับช้อน

(ฉบับปรับปรุง)

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

KAMPHAENG PHET RAJABHAT UNIVERSITY

การรับของขวัญ
หรือรับผลประโยชน์

การทำงาน
หลังเกษียณ

การหาผลประโยชน์
ให้ตนเอง ครอบครัว
หรือพวกพ้อง

การทำงาน
พิเศษ

ต้นเหตุพื้นฐาน ของการคอร์รัปชัน

การรับรู้
ข้อมูลภายใน

การนำทรัพย์สิน
ของหน่วยงานไปใช้
ชั่วคราวในกิจการ
ที่เป็นของส่วนตน

การนำโครงการสาธารณะ
ลงในเขตเลือกตั้ง
เพื่อประโยชน์ทางการเมือง

คำนำ

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2551 บัญญัติให้การจัดระเบียบข้าราชการพลเรือนต้องเป็นไปเพื่อผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐ ความมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่า โดยให้ข้าราชการปฏิบัติราชการอย่างมีคุณภาพคุณธรรม และคุณภาพชีวิตที่ดีตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน หมวด 2 ข้อ 5 กำหนดให้ข้าราชการต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และข้อ 6 กำหนดให้ข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงหาประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม หน่วยงานราชการต้องมีการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นวางใจในระบอบราชการ เสริมสร้างระบบคุณธรรม รวมทั้งปรับปรุงและจัดให้มีกฎและระเบียบที่ครอบคลุมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการมีผลประโยชน์ทับซ้อน

เพื่อให้มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร เป็นองค์กรที่มีธรรมาภิบาล มีการบริหารงานโปร่งใส คณะกรรมการบริหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างคุณธรรมและความโปร่งใสให้เกิดขึ้นภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จึงมีมติเห็นชอบการจัดทำคู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนฉบับนี้ขึ้นมา เพื่อให้บุคลากรได้นำคู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนไปศึกษาทำความเข้าใจและนำไปใช้ประโยชน์ อีกทั้งคู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนฉบับนี้ จะเสริมสร้างจิตสำนึกของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรให้ตระหนักถึงความซื่อตรง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสและยึดหลักคุณธรรมต่อไป

สารบัญ

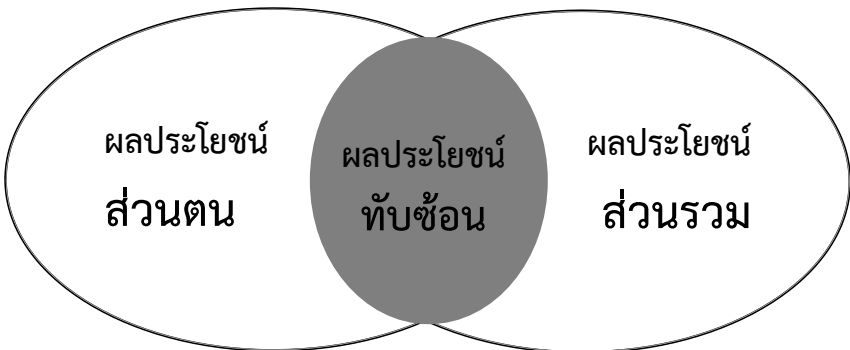
คำนำ		หน้า
ส่วนที่ 1	นิยามศัพท์ผลประโยชน์ทับซ้อน พฤติกรรมที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อนและ ปัจจัยที่ทำให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน	1
ส่วนที่ 2	แนวทางการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	5
ส่วนที่ 3	กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	20
ส่วนที่ 4	กรณีตัวอย่างเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน และคดีทุจริต	28

ส่วนที่ 1

นิยามศัพท์ผลประโยชน์ทับซ้อน
พฤติกรรมที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน
และปัจจัยที่ทำให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest : COI) หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ทับซ้อนส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ขัดกัน หมายถึง การที่เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหน้าที่ หรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามอำนาจหน้าที่ในหน่วยงาน (ส่วนรวม) แต่ตนเองหรือพวกพ้อง (ส่วนตัว) มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องในเรื่องที่ปฏิบัติหน้าที่หรือกระทำนั้น จัดเป็นความผิดจริยธรรม เป็นความผิดที่จะนำไปสู่การทุจริต

เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายถึง ข้าราชการพลเรือน พนักงานมหาวิทยาลัย ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างประจำตามสัญญาจ้างในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ประเภทของผลประโยชน์ทับซ้อน

บุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรอันเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐพึงมีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวเสมอ พึงระมัดระวังการปฏิบัติงานอันก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ตัวอย่าง พฤติกรรมที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อนหรือเข้าข่ายความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมที่ส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงต่อสังคมไทย ได้แก่

1. การรับของขวัญหรือรับผลประโยชน์ เป็นการรับของขวัญและความสะดวกสบายใดๆ ที่เกินความเหมาะสม ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติงานในหน้าที่ในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ให้ของขวัญหรือผลประโยชน์นั้น
2. การหาประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว ญาติมิตร หรือพวกพ้อง เป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อตนเอง ครอบครัวหรือพวกพ้องมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการจัดซื้อจัดจ้าง หรือให้ญาติหรือพวกพ้องได้เข้าทำงาน หรือได้รับการเลือกรับเป็นพิเศษ
3. การทำงานพิเศษ เป็นที่ปรึกษาหรือกรรมการหรือจัดตั้งหน่วยงานหรือบริษัท ที่ดำเนินกิจการหรือธุรกิจแข่งขันหรือรับงานจากมหาวิทยาลัย ตลอดจนการเปิดสอบพิเศษ (ติว) แก่นักเรียนนักศึกษา

4. การรับรู้ข้อมูลภายใน เป็นการนำข้อมูลลับทางราชการของมหาวิทยาลัยไปเปิดเผยเพื่อรับ สิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปของเงินหรือประโยชน์อื่น ๆ หรือนำข้อมูลของทางราชการไปเปิดเผยให้แก่ญาติหรือพวกพ้อง เพื่อแสวงหาประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น
5. การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ชั่วคราวในกิจกรรมหรือกิจการที่เป็นของส่วนตัว เป็นการนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ในงานส่วนตัว
6. การทำงานหลังเกษียณ เป็นการงานหลังออกจากราชการหรืองานประจำของมหาวิทยาลัย โดยใช้ความรู้ประสบการณ์หรืออิทธิพลจากที่เคยปฏิบัติหน้าที่ราชการหรืองานประจำมารับงานหรือเอาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง หรือลาออกจากราชการหรืองานประจำ เพื่อไปทำงานในหน่วยงานอื่นที่ดำเนินกิจการประเภทเดียวกัน

ปัจจัยที่ทำให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

การเป็นเจ้าของหน้าที่รัฐมี 2 สถานะภาพ คือ

1. ในฐานะผู้ใช้อำนาจรัฐ จะปฏิบัติงานตามที่กฎหมายให้อำนาจ
2. ในฐานะประชาชน จะประพฤติปฏิบัติอะไรก็ได้ ถ้าไม่มีกฎหมายห้าม

ดังนั้น ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เจ้าหน้าที่รัฐต้องแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกัน พึงระมัดระวังการกระทำการใดๆ ที่เป็นผลประโยชน์ทับซ้อนและเจ้าหน้าที่รัฐพึงหลีกเลี่ยงปัจจัยที่ทำให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

1. มีฐานความคิดในลักษณะบูรณาการ ไม่สามารถแยกแยะระหว่างเรื่องส่วนตัวกับเรื่องส่วนรวมออกจากกันได้อย่างสิ้นเชิง
2. มีฐานคิดในเรื่องการตอบแทนบุญคุณ ทั้งบุญคุณอันเกิดจากการรับผลประโยชน์และบุญคุณทางการเมือง
3. มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่สุรุ่ยสุร่าย ทำให้รายรับไม่สมดุลกับรายจ่าย เน้นเรื่องวัตถุนิยม การอยากมีอยากได้
4. มีความจำเป็นในการรักษาตัวรอด เพื่อลดการเผชิญปัญหาความขัดแย้งกับผู้มีอำนาจ
5. โครงสร้างทางการบริหาร และการมีระบบการตรวจสอบถ่วงดุล ฝ่ายตรวจสอบยังขาดความเข้าใจ และระบบการตรวจสอบยังไม่มีประสิทธิภาพ
6. ปัจจัยด้านกฎหมาย บทลงโทษทางกฎหมายยังไม่เพียงพอต่อการป้องกันและป้องปราม

ส่วนที่ 2

แนวทางการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

การดำเนินการเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ได้มีการปรับปรุงมาจากคู่มือประมวลจริยธรรมสำหรับข้าราชการและบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร พ.ศ.2559 เพื่อเน้นการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยนำผลจากการระบุปัจจัยความเสี่ยงในการวิเคราะห์ความเสี่ยงมาเป็นแนวทางการดำเนินงาน ประกอบด้วย

- หลักการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน
- แนวทางจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน
- มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

หลักการการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน

การจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนประกอบด้วยหลักการสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

1. ปกป้องผลประโยชน์สาธารณะ : การทำเพื่อผลประโยชน์ของสาธารณะเป็นหน้าที่หลักข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ต้องตัดสินใจและให้คำแนะนำภายในกรอบกฎหมายและนโยบาย ทำงานในขอบเขตหน้าที่พิจารณาความถูกต้องไปตามความ

เป็นจริง ไม่ให้ผลประโยชน์ส่วนตนมาแทรกแซง รวมถึงความเห็นหรือเจตคติส่วนบุคคล ปฏิบัติต่อแต่ละบุคคลอย่างเป็นกลาง ไม่มีอคติลำเอียงด้วยเรื่องศาสนา อาชีพ จุดยืนทางการเมือง เผ่าพันธุ์ วงศ์ตระกูล ฯลฯ ทั้งนี้ ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรพึงไม่เพียงปฏิบัติตามกฎหมายเท่านั้น แต่ต้องมีจริยธรรมด้วย

2. สนับสนุนความโปร่งใสและพร้อมรับผิด : การจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนต้องอาศัยกระบวนการแสวงหา เปิดเผยและจัดการที่โปร่งใส นั่นคือเปิดโอกาสให้ตรวจสอบ และมีความพร้อมรับผิดมีวิธีการต่างๆ เช่น การจดทะเบียนผลประโยชน์ การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรจากตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อน การเปิดเผยผลประโยชน์ส่วนตนหรือความสัมพันธ์ที่อาจมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ถือเป็นขั้นตอนแรกของการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน การใช้กระบวนการอย่างเปิดเผยทั่วหน้า จะทำให้ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากร ทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ให้ความร่วมมือและสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน ผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้เสียกับมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

3. ส่งเสริมความรับผิดชอบส่วนบุคคลและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง : การแก้ปัญหาหรือจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนจะสะท้อนถึงความยึดหลักคุณธรรมและความเป็นมืออาชีพของข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร การจัดการต้องอาศัยข้อมูลนำเข้าจากทุกระดับในมหาวิทยาลัย ผู้บริหารต้องรับผิดชอบเรื่องการสร้างระบบและนโยบาย และบุคลากรระดับปฏิบัติการต้องมีความรับผิดชอบต่อระบบผลประโยชน์ทับซ้อนที่ตนมี ต้องจัดการกับเรื่องส่วนตนเพื่อหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อนมากที่สุดเท่าที่ทำได้ และผู้บริหารก็ต้องเป็นแบบอย่างด้วย

4. สร้างวัฒนธรรมองค์กร : ผู้บริหารต้องสร้างสภาพแวดล้อมเชิงนโยบายที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจในเวลาที่มีประเด็นผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้น และการสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อตรงต่อหน้าที่ซึ่งต้องอาศัยวิธีการดังนี้

4.1 ให้ข้อแนะนำและการฝึกอบรมข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรเพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์และการปฏิบัติ รวมถึงการใช้กฎเกณฑ์ที่มีในสภาพแวดล้อมการทำงาน

4.2 ส่งเสริมให้มีการสื่อสารอย่างเปิดเผยและมีการเสวนาแลกเปลี่ยนเพื่อให้ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรสบายใจในการเปิดเผยและหารือเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในที่ทำงาน

4.3 ป้องกันไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรเปิดเผยเพื่อมิให้มีผู้นำไปใช้ในทางที่ผิด

4.4 ให้ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงนโยบายและกระบวนการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อให้รู้สึกเป็นเจ้าของและปฏิบัติตาม

4.5สร้างระบบการพัฒนาในประเด็นต่อไปนี้

4.5.1 มาตรฐานในการส่งเสริมความซื่อตรงต่อหน้าที่ โดยรวมไว้ในข้อกำหนดทางจริยธรรม

4.5.2 กระบวนการระบุนความเสี่ยงและการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน

4.5.3 กลไกความพร้อมรับผิดทั้งภายในและภายนอก

4.5.4 วิธีการจัดการ (รวมถึงการลงโทษ) ที่ทำให้ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

กำแพงเพชรถือว่าเป็นความรับผิดชอบของตนเองที่จะต้องทำตามกฎระเบียบและมาตรฐาน

แนวทางการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน

แนวทางการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนนี้เป็นวิธีการกว้างๆ ไม่จำกัดอยู่กับรายละเอียดข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการตามบริบทขององค์กรและกฎหมายได้ มี 6 ขั้นตอน สำหรับการพัฒนาและการปฏิบัติตามนโยบายการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนี้

1. วิเคราะห์ความเสี่ยงการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่มีโอกาสเกิดได้มากในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มีแนวทางดังนี้

1.1 การระบุผลประโยชน์ทับซ้อนต้องพิจารณาถึงนิยามและข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาประกอบด้วย

1.2 ระบุประเภทผลประโยชน์ทับซ้อนและปัจจัยความเสี่ยงการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในการทำงานของข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

1.3 เป้าหมายสำคัญคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรต้องรู้ว่าอะไรคือผลประโยชน์ทับซ้อนที่เป็นไปได้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจริงและที่ประสบพบเห็น

1.4 ผลประโยชน์ส่วนตน เช่น ผลประโยชน์ทางการเงิน/เศรษฐกิจ (เช่น หนี้) ธุรกิจส่วนตัว/ครอบครัว ความสัมพันธ์ส่วนตัว (ครอบครัว ชุมชน ชาติพันธุ์ ศาสนา ฯลฯ) ความสัมพันธ์กับองค์กรอื่น เช่นองค์กรเอกชน สหภาพการค้า พรรคการเมือง ฯลฯ การทำงานเสริม ความเป็นอธิ/การแข่งขันกับคนอื่น/กลุ่มอื่น

1.5 ปัจจัยความเสี่ยงการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เช่น การปฏิสัมพันธ์กับภาคเอกชน การทำสัญญาจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจตราเพื่อควบคุม

คุณภาพมาตรฐานของการทำงานหรืออุปกรณ์ในภาคธุรกิจ การออกใบอนุญาต การให้บริการที่อุปสงค์มากกว่าอุปทาน การกระจายงบประมาณ การปรับการลงโทษ การให้เงิน/ สิ่งของสนับสนุนช่วยเหลือ ผู้เดือนร้อน การตัดสินใจพิพาท ฯลฯ ทั้งนี้ รวมถึงงานที่สาธารณชนหรือสื่อมวลชนให้ความสนใจเป็นพิเศษ

1.6 การมีส่วนร่วมของข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรมีส่วนสำคัญ เพราะจะทำให้ระบุงบปัจจัยความเสี่ยงได้ครอบคลุม และทำให้ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรรู้สึกเป็นเจ้าของและร่วมมือกับนโยบาย

2) พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการและตอบสนองอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึง

2.1 ความตระหนักของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องกับวิธีการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน รวมถึงความรับผิดชอบส่วนบุคคล เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน ดังนั้น กฎเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดการต้องแยกให้ชัดระหว่างความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรและความรับผิดชอบของข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

2.2 สามารถตรวจสอบได้เมื่อ มีผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้น และในแบบใด (แบบเกิดขึ้นจริง แบบที่เห็น หรือแบบเป็นไปได้)

2.3 เปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อนและบันทึกกลยุทธ์ต่างๆ ที่ใช้เพื่อการจัดการ

2.4 ติดตามประสิทธิภาพของยุทธศาสตร์ที่ใช้

3) ให้ความรู้แก่ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับรวมถึงการเผยแพร่นโยบายการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนให้ทั่วถึงในมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ต้องคำนึงถึง

3.1 เพื่อให้การจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนมีประสิทธิภาพ ต้องมีการให้ความรู้อย่างต่อเนื่องแก่ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ตลอดจนเอกชนที่มาทำสัญญาอาสาศัมคร หัวหน้างานระดับสูง และกรรมการบริหาร การให้ความรู้ที่เริ่มตั้งแต่การปฐมนิเทศ และมีอย่างต่อเนื่องในระหว่างทำงาน ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรควรสามารถเข้าถึงนโยบายและข้อมูลที่จะช่วยให้พวกเขาสามารถระบุและเปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อน ส่วนตัวผู้บริหารเองก็ต้องรู้วิธีจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน

3.2 การให้ความรู้ ต้องเริ่มจาก การสร้างความเข้าใจถึง อะไรคือผลประโยชน์ทับซ้อน ผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้นบ่อยในมหาวิทยาลัย อะไรคือปัจจัยเสี่ยงที่ระบุในนโยบาย รวมถึงความแตกต่างของความรับผิดชอบในการปฏิบัติตามนโยบายของผู้มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน ควรให้เอกสารบรรยายพร้อมตัวอย่างที่ชัดเจนสำหรับการระบุและการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน โดยเน้นตรงที่เป็นจุดเสี่ยงมาก ๆ เช่น การติดต่อ การทำธุรกรรมกับภาคเอกชน การแลกเปลี่ยนบุคลากรกับภาคเอกชน การแปรรูปและลดขั้นตอนและการกระจายอำนาจ ความสัมพันธ์กับองค์กรเอกชน และกิจกรรมทางการเมือง เป็นต้น

3.3 ผู้บริหารต้องตื่นตัวและเอาใจใส่ รวมถึงกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนที่มีประสิทธิภาพ จะเป็นส่วนสำคัญในการช่วยให้ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรปฏิบัติตาม การสร้างความตื่นตัวและความเอาใจใส่จะช่วยให้การแสวงหาจุดเสี่ยงและพัฒนาวิธีการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อไป

4) ดำเนินการเป็นแบบอย่าง ประกอบด้วย

4.1 การจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยความทุ่มเทของผู้บริหาร ซึ่งต้องแสดงภาวะผู้นำ สนับสนุนนโยบายและกระบวนการอย่างจริงจัง สนับสนุนให้ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรเปิดเผยผลประโยชน์ทับซ้อน และให้ความช่วยเหลือแก้ไข ผู้บริหารมีความสำคัญเนื่องจากข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรมักจะคำนึงถึงสิ่งที่ผู้บริหารให้ความสนใจ

4.2 ผู้บริหารจะต้อง

4.2.1 พิจารณาความพอเพียงของข้อมูลที่จะระบุ ถึงการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงานในมหาวิทยาลัย

4.2.2 กำหนดน้ำหนักผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัย ประโยชน์ส่วนบุคคล และประโยชน์สาธารณะให้ชัดเจน และพิจารณาถึงวิธีการที่ดีที่สุดในการจัดการหรือแก้ไขผลประโยชน์ทับซ้อน

4.2.3 พิจารณาปัจจัยอื่นๆ รวมถึงระดับและลักษณะของตำแหน่งหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงลักษณะของผลประโยชน์ทับซ้อน

5) สื่อสารกับผู้มีส่วนได้เสีย ผู้รับบริการ ผู้สนับสนุนมหาวิทยาลัย และชุมชนทราบถึงความมุ่งมั่นในการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน มีดังนี้

5.1 คำนึงถึง ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยในการรับรู้ของผู้มีส่วนได้เสีย ไม่ว่าจะสามารถจัดการกับผลประโยชน์ทับซ้อนได้ดีเพียงใด ถ้าผู้มีส่วนได้เสียรับรู้ในทางลบ ย่อมเกิดผลเสียที่เลวร้ายต่อมหาวิทยาลัย

5.2 การทำงานกับองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกไม่ว่าเป็นองค์กรเอกชนหรือภาคธุรกิจ มหาวิทยาลัยต้องระบุปัจจัยเสี่ยงของผลประโยชน์ทับซ้อนก่อน และพัฒนาวิธีป้องกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของข้อมูลภายใน หรือโอกาสการใช้อำนาจหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ และต้องแจ้งแก่องค์กรภายนอกให้ทราบนโยบายการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนและผลที่ตามมา หากไม่ปฏิบัติตามนโยบาย เช่น

ยกเลิกสัญญา หรือดำเนินการตามกฎหมาย โดยอาศัยจริยธรรมธุรกิจเพื่อสื่อสารเกี่ยวกับหน้าที่และความพร้อมรับผิดชอบที่ผู้ทำธุรกิจมีกับหุ้นส่วนและผู้ทำสัญญาด้วย

5.3 การสื่อสารแบบสองทางกับองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกด้วยวิธีต่างๆ เช่น ให้มีส่วนร่วมในการระบุปัจจัยความเสี่ยงและร่วมกันพัฒนากรอบป้องกันแก้ไขปัญหา ขอรับฟังความเห็นต่อร่างนโยบายการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน ร่วมทบทวนและปรับปรุงกลไกการแสวงหาและแก้ไขผลประโยชน์ทับซ้อน จะทำให้ได้นโยบายที่สอดคล้องความคาดหวังสาธารณะและได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้เสีย ทั้งนี้ ในการร่วมกันจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้มีส่วนได้เสียนี้ มหาวิทยาลัยมีการตัดสินใจทุกขั้นตอนที่โปร่งใสและตรวจสอบได้

6) บังคับใช้และทบทวนนโยบายอย่างสม่ำเสมอ มีดังนี้

6.1 การระบบจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนต้องมีการทบทวนประสิทธิภาพสม่ำเสมอ โดยสอบถามข้อมูลจากผู้ใช้ระบบ และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ เพื่อให้ระบบใช้ได้จริง และตอบสนองต่อสภาพการทำงาน รวมถึงสภาพสังคม เศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง อีกทั้งยังสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและความร่วมมือ นอกจากนี้ ยังอาจเรียนรู้จากองค์กรอื่นๆ การแสวงหาการเรียนรู้เช่นนี้ยังเป็นการสื่อสารว่า มหาวิทยาลัยมีความมุ่งมั่นในการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อนอีกด้วย

6.2 การทบทวนควรครอบคลุมปัจจัยความเสี่ยงและมาตรการและผลการทบทวนหรือมีการเปลี่ยนแปลงต้องสื่อสารให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติให้เข้าใจ และปรับเปลี่ยนการทำงานให้สอดคล้องกัน โดยอาจพัฒนาระบบสนับสนุนเพื่อช่วยพัฒนาทักษะและการให้คำปรึกษาแก่ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัยและบุคลากรทุกระดับของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

จากการวิเคราะห์ความเสี่ยง ปัจจัยความเสี่ยงและผลกระทบที่เกิดจากการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน อาศัยหลักการและแนวทางการจัดการความเสี่ยงที่กล่าวมาแล้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จึงกำหนดมาตรการการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนดังต่อไปนี้

ปัจจัยความเสี่ยง	ผลประโยชน์ทับซ้อนที่อาจเกิดขึ้น	มาตรการป้องกัน
1. พฤติกรรมการใช้จ่าย เกินฐานะ	เจ้าหน้าที่ใช้ตำแหน่งหน้าที่เรียกร้องประโยชน์ในการจัดซื้อ/จัดจ้างจากบริษัทหรือหน่วยงานที่ทำธุรกรรมกับมหาวิทยาลัย	ผู้บริหารและหน่วยงานตรวจสอบภายใน ตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อ/จัดจ้างทั้งหมด ตลอดจนติดตามพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ในการติดต่อกับบริษัทหรือหน่วยงานที่ทำธุรกรรมกับมหาวิทยาลัย
2. ความไม่รู้ระเบียบหรือกฎหมายเกี่ยวกับการรับของขวัญ	เจ้าหน้าที่เรียกร้องหรือรับของขวัญหรือผลประโยชน์ทับซ้อนที่มีมูลค่าเกินกำหนดจากบริษัทหรือหน่วยงานที่ทำธุรกรรมกับมหาวิทยาลัย	จัดอบรมให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับของขวัญและผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยความเสี่ยง	ผลประโยชน์ทับซ้อนที่ อาจเกิดขึ้น	มาตรการป้องกัน
3. ความอยากมี อยากได้ ไม่พอเพียง	<p>1. ใช้ตำแหน่งหน้าที่ เรียกร้องประโยชน์ในการ จัดซื้อ จัดจ้างจากบริษัท หรือหน่วยงานที่ทำ ธุรกรรมกับมหาวิทยาลัย มี</p> <p>2. เป็นที่ปรึกษาหรือ กรรมการของหน่วยงาน บริษัทที่ดำเนินกิจการ หรือธุรกิจที่ทำธุรกรรม กับมหาวิทยาลัย</p> <p>3. คณาจารย์ทำการสอน ไม่เต็มเวลาปกติ แล้วเปิด สอนพิเศษ (ตัว) แก่ นักเรียนนักศึกษา</p> <p>4. เจ้าหน้าที่เปิดเผย ข้อมูลลับที่เกี่ยวกับการ จัดซื้อจัดจ้างของ มหาวิทยาลัยจนเกิดการ สมยอม การเสนอ ราคา (ฮั้ว) เพื่อแสวงหา ผลประโยชน์ต่อบริษัท หรือหน่วยงานที่จะทำ ธุรกรรมกับมหาวิทยาลัย</p>	<p>1. ผู้บริหารและหน่วยงาน ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบกระบวนการ จัดซื้อ/จัดจ้างทั้งหมด ตลอดจนติดตามพฤติกรรม ของเจ้าหน้าที่ในการติดต่อกับ บริษัทหรือหน่วยงานที่ ทำธุรกรรมกับ มหาวิทยาลัย</p> <p>2. ให้มีการประเมินการ สอนของคณาจารย์โดย นักศึกษา</p>

ปัจจัยความเสี่ยง	ผลประโยชน์ทับซ้อนที่ อาจเกิดขึ้น	มาตรการป้องกัน
	5. บุคลากรของมหาวิทยาลัยเข้าทำงานในหน่วยงานหรือบริษัทที่ดำเนินการเป็นคู่แข่งกับมหาวิทยาลัยหรือดำเนินการทำธุรกรรมกับมหาวิทยาลัย	
4. การบีบบังคับจากผู้มีอำนาจเหนือกว่า	<p>1. เจ้าหน้าที่ใช้ตำแหน่งหน้าที่เรียกร้องประโยชน์ในการจัดซื้อจัดจ้างจากบริษัทหรือหน่วยงานที่ทำธุรกรรมกับมหาวิทยาลัย</p> <p>2. ผู้บริหารใช้ตำแหน่งหน้าที่ช่วยเหลือญาติหรือพวกพ้องเข้าทำงานในมหาวิทยาลัย</p> <p>3. เจ้าหน้าที่เปิดเผยข้อมูลลับที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างของมหาวิทยาลัยจนเกิดการสมยอม การเสนอราคา (ฮั้ว) เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ต่อบริษัท</p>	<p>1. ผู้บริหารและหน่วยงานตรวจสอบภายในตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อ/จัดจ้างทั้งหมดตลอดจนติดตามพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ในการติดต่อกับบริษัทหรือหน่วยงานที่ทำธุรกรรมกับมหาวิทยาลัย</p> <p>2. จัดให้มีระบบการคัดเลือกบุคลากรในรูปของคณะกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ</p>

ปัจจัยความเสี่ยง	ผลประโยชน์ทับซ้อนที่ อาจเกิดขึ้น	มาตรการป้องกัน
	หรือหน่วยงานที่จะทำ ธุรกรรมกับมหาวิทยาลัย	
5. การมีอำนาจใน การตัดสินใจของ ผู้บริหาร	ผู้บริหารใช้ตำแหน่ง หน้าที่ช่วยเหลือญาติหรือ พวกพ้องเข้าทำงานใน มหาวิทยาลัย	ให้มีการกระจายอำนาจ การตัดสินใจ การคัดเลือก บุคคลเข้าทำงานในรูป กรรมการ
6. การมีญาติหรือ พวกพ้องของ ผู้บริหารทำงานใน มหาวิทยาลัย	ผู้บริหารของ มหาวิทยาลัยใช้ตำแหน่ง หน้าที่เลื่อนระดับหรือ พิจารณาความดี ความชอบแก่ญาติหรือ พวกพ้อง	จัดให้มีระบบการพิจารณา ประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากรในรูปของ คณะกรรมการจาก หน่วยงานเป็นขั้นตอน ทุกระดับ
7. การไม่รู้จัก แยกแยะระหว่าง เรื่องส่วนตัวกับ ส่วนรวม	การนำทรัพย์สินของ มหาวิทยาลัยไปใช้ใน กิจการหรือกิจกรรม ส่วนตัว	1. ผู้บริหารและหน่วยงาน ตรวจสอบภายใน ตรวจสอบการใช้ทรัพย์สิน ของราชการ 2. จัดอบรมให้ความรู้เรื่อง เกี่ยวกับความผิดที่เกิดจาก การใช้ทรัพย์สินของของ มหาวิทยาลัยเป็นการ ชั่วคราว

แนวทางปฏิบัติกรณีการรับของขวัญหรือผลประโยชน์ เพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

การตัดสินใจว่าจะรับของขวัญหรือไม่รับของขวัญหรือผลประโยชน์อื่นใด ๆ อันเป็นผลประโยชน์ทับซ้อน จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ควรรับหรือไม่ ถ้าเป็นการให้เงิน จะต้องปฏิเสธ ไม่ว่าจะเป็โอกาสใดๆ หรือการรับเงินสดหรือสิ่งใดๆ ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินได้ เช่น หุ้น พันธบัตร สลากกินแบ่งรัฐบาล ฯลฯ การรับสิ่งเหล่านี้ ล้วนเข้าข่ายการรับสินบน และเป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนทั้งสิ้น

2. ควรรายงานการรับหรือไม่ ในการรับของขวัญหรือผลประโยชน์ มีแนวทางการรายงาน ดังนี้

2.1 ของขวัญที่มีค่าทางประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรม เช่น งานศิลปะ พระพุทธรูป เครื่องประดับโบราณ ฯลฯ ต้องรายงานหน่วยงาน และถือว่าของขวัญเป็นทรัพย์สินของหน่วยงาน ไม่ว่าจะมามีราคาเท่าใด

2.2 ของขวัญหรือผลประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเทียบกับราคาตลาดมีค่าเกิน 3,000 บาท จะต้องรายงานหน่วยงานและลงทะเบียนไว้

2.3 ของขวัญหรือผลประโยชน์ที่มีค่าทางการตลาด ระหว่าง 3,000 – 15,000 บาท และมีความจำเป็นต้องรับไว้ ให้หัวหน้าส่วนราชการตัดสินใจว่าสมควรให้รับทรัพย์สินดังกล่าวหรือไม่

2.4 ของขวัญหรือผลประโยชน์ที่มีค่าทางการตลาดมากกว่า 15,000 บาท ต้องส่งมอบเป็นทรัพย์สินของหน่วยงาน เพื่อใช้ประโยชน์สาธารณะหรือตามความเหมาะสม

2.5 ในปีงบประมาณ มูลค่ารวมของของขวัญหรือประโยชน์ที่ได้รับมีค่ามากกว่า 3,000 บาท ต้องรายงานของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างที่ได้รับ

3. เก็บไว้เป็นของตนเองได้หรือไม่ กรณีของขั้วหูหรือผลประโยชน์ที่ได้รับนั้น สามารถเก็บรักษาไว้เองได้ เมื่อเทียบกับราคาตลาดมีค่าไม่เกิน 3,000 บาท

แนวทางปฏิบัติกรณีพบเห็นพฤติกรรมที่นำไปสู่การมีผลประโยชน์ทับซ้อน

กรณีที่พบเห็นหรือประสบปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน ควรดำเนินการ ดังนี้

1. กรณีเกิดขึ้นกับตัวเอง ให้พิจารณาผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นว่าส่วนรวมเสียผลประโยชน์หรือไม่ หากส่วนรวมเสียผลประโยชน์ ควรหลีกเลี่ยง

2. กรณีเกิดขึ้นกับผู้ร่วมงานหรือคนใกล้ชิด ควรให้คำแนะนำด้วยการอธิบายให้เข้าใจถึงผลหรือโทษของความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งแนะนำวิธีการป้องกัน เพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติราชการ

3. กรณีที่พบเห็นและมีหลักฐานอันทำให้เชื่อมั่นว่า บุคลากรหรือเจ้าหน้าที่รัฐในหน่วยงานอื่น มีพฤติกรรมทุจริตและปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของตนเอง และทำให้ประโยชน์ส่วนรวมเสียหาย สามารถที่จะประสานให้ข้อมูลกับหน่วยงานดังต่อไปนี้

- 3.1 หน่วยงานที่ต้นสังกัดของผู้กระทำความผิด
- 3.2 หน่วยตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร โทรศัพท์ภายใน 1010 1021
- 3.3 สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน โทรศัพท์สายด่วน 1676
- 3.4 ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย โทรศัพท์สายด่วน 1567
- 3.5 ศาลปกครอง โทรศัพท์สายด่วน 1355
- 3.6 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.)
โทรศัพท์ 0 2528 4800 ถึง 4849
- 3.7 มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด โทรศัพท์ 0 2547 1711
- 3.8 สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน โทรศัพท์ 0 2271 8000

ส่วนที่ 3

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของหน่วยงานรัฐ ที่กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การการป้องกัน ปราบปรามและการลงโทษ ดังต่อไปนี้

1. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2550 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554

มาตรา 100 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

(1) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(2) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี

(3) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นอันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็น

หุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญา
ในลักษณะดังกล่าว

(4) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน
พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือ
ตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่
ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชน
นั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบ
ต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใดที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตาม
วรรคหนึ่งให้เป็นที่ระงับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
(ป.ป.ช.) กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่
ของรัฐตามวรรคสอง โดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสดังกล่าวเป็นการ
ดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรา 101 ให้นำบทบัญญัติมาตรา 100 มาใช้บังคับกับการ
ดำเนินกิจการของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดย
อนุโลม เว้นแต่การเป็นผู้ถือหุ้นไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่าย
ได้ในบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมีใช้บริษัทที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐตาม
มาตรา 100 (2) ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาด
หลักทรัพย์

มาตรา 102 บทบัญญัติมาตรา 100 มิให้นำมาใช้บังคับกับการ
ดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งหน่วยงานที่มีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม
หรือตรวจสอบการดำเนินงานของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด มอบหมาย
ให้ปฏิบัติหน้าที่ในบริษัทจำกัด มอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในบริษัทจำกัดหรือ
บริษัทมหาชนจำกัดที่หน่วยงานของรัฐถือหุ้นหรือเข้าร่วมทุน

มาตรา 103 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคล นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด โดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วย โดยอนุโลม

มาตรา 103/1 บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาด้วย

บทลงโทษ

มาตรา 122 เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา 100 มาตรา 101 หรือ มาตรา 103 ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน หกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

กรณีความผิดตามมาตรา 100 วรรคสาม หากเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้รู้เห็นยินยอมด้วยในการที่คู่สมรสของตนดำเนินกิจการตามมาตรา 100 วรรคหนึ่งให้ถือว่าผู้นั้นไม่มีความผิด

2. ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.2543

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 103 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงกำหนดหลักเกณฑ์ และจำนวนทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับจากบุคคลได้ โดยธรรมจรรยาไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543”

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ในประกาศนี้

“การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา” หมายความว่า การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติหรือจากบุคคลที่ให้แก่กันในโอกาสต่างๆ โดยปกติตามขนบธรรมเนียมประเพณี หรือวัฒนธรรม หรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกันในสังคม

“ญาติ” หมายความว่า ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน ลุง ป้า น้า อา คู่สมรส ผู้บุพการีหรือผู้สืบสันดาน ของคู่สมรส บุตรบุญธรรม หรือผู้รับบุตรบุญธรรม

“ประโยชน์อื่นใด” หมายความว่า สิ่งที่มีมูลค่า ได้แก่ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ข้อ 4 ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลภายนอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ 5 เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ดังต่อไปนี้

(1) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสนหา ตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะรูป

(2) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคา หรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท

(3) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ใน ลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

ข้อ 6 การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากต่างประเทศ ซึ่งผู้ให้ มิได้ระบุให้เป็นของส่วนตัว หรือมีหรือมูลค่าเกินกว่าสามพันบาท ไม่ว่าจะระบุเป็น ของส่วนตัวหรือไม่ แต่มีเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรายงาน รายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้ ผู้บังคับบัญชาทราบโดยเร็ว หากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าไม่มีเหตุที่จะอนุญาตให้ เจ้าหน้าที่ผู้นั้นยึดถือทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวไว้เป็นประโยชน์ ส่วนบุคคล ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินให้หน่วยงานของรัฐที่ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยทันที

ข้อ 7 การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตาม หลักเกณฑ์หรือมีราคาหรือมีมูลค่ามากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ 5 ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้รับมาแล้วโดยมีความจำเป็นที่ยังที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรี มิตรภาพ หรือ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นต้องแจ้งรายละเอียด ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็น หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของ หน่วยงาน สถาบันหรือองค์กรที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยทันทีที่สามารถกระทำ ได้ เพื่อให้วินิจฉัยว่ามีเหตุผลความจำเป็น ความเหมาะสมและสมควรที่จะให้ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นไว้เป็นสิทธิของตนหรือไม่

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจหน่วยงานหรือสถาบันหรือองค์กร ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัด มีคำสั่งว่าไม่สมควรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าว ก็ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นแก่ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่ไม่สามารถคืนให้ได้ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวให้เป็นสิทธิของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว

เมื่อได้ดำเนินการตามความในวรรคสองแล้ว ให้ถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่เคยรับทรัพย์สินหรือประโยชน์ดังกล่าวเลย

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงหรือเทียบเท่า หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นกรรมการหรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานของรัฐให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ส่วนผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่ไม่มีผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจถอดถอน ให้แจ้งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งนี้เพื่อดำเนินการตามความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินไว้ตามวรรคหนึ่ง เป็นผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้แจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาท้องถิ่นที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเป็นสมาชิก แล้วแต่กรณีเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง

ข้อ 8 หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามประกาศฉบับนี้ ให้ใช้บังคับผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วไม่ถึงสองปีด้วย

3. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา 8 การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานของรัฐ และต้องสอดคล้องกับหลักการ ดังต่อไปนี้

(1) คุ่มค่า โดยพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างต้องมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่ตอบสนองวัตถุประสงค์ในการใช้งานของหน่วยงานของรัฐ มีราคาที่เหมาะสม และมีแผนการบริหารพัสดุที่เหมาะสมและชัดเจน

(2) โปร่งใส โดยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุต้องกระทำโดยเปิดเผย เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม มีการปฏิบัติต่อผู้ประกอบการทุกรายโดยเท่าเทียมกัน มีระยะเวลาที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการยื่นข้อเสนอ มีหลักฐานการดำเนินงานชัดเจน และมีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุในทุกขั้นตอน

(3) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องมีการวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุล่วงหน้าเพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีกำหนดเวลาที่เหมาะสม โดยมีการประเมินและเปิดเผยผลสัมฤทธิ์ของการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ

(4) ตรวจสอบได้ โดยมีการเก็บข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุอย่างเป็นระบบเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

ให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการตามวรรคหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ หากการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามหลักการดังกล่าว แต่ไม่มีผลต่อการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีนัยสำคัญ หรือเกิดจากกรณีเร่งด่วน หรือมีเหตุผลหรือความจำเป็นอื่น การจัดซื้อจัดจ้างนั้นย่อมไม่เสียไป

ให้ใช้หลักการตามวรรคหนึ่งเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายคณะกรรมการวินิจฉัย คณะกรรมการราคากลาง คณะกรรมการ ค.ป.ท. และคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์โดยอนุโลม

มาตรา 9 การกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้าง ให้หน่วยงานของรัฐคำนึงถึงคุณภาพ เทคนิคและวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุนั้น และห้ามมิให้กำหนดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุให้ใกล้เคียงกับยี่ห้อใดยี่ห้อหนึ่ง หรือของผู้ขายรายใดรายหนึ่ง โดยเฉพาะ เว้นแต่พัสดุที่จะทำการจัดซื้อจัดจ้างตามวัตถุประสงค์นั้นมียี่ห้อเดียวหรือจะต้องใช้อะไหล่ของยี่ห้อใด ก็ให้ระบุยี่ห้อนั้นได้

มาตรา 10 ภายใต้บังคับมาตรา 66 ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อเสนอของผู้ยื่นข้อเสนอในส่วนที่เป็นสาระสำคัญและเป็นข้อมูลทางเทคนิคของผู้ยื่นข้อเสนอ ซึ่งอาจก่อให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้ยื่นข้อเสนอด้วยกันต่อผู้ซึ่งมิได้เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้น หรือต่อผู้ยื่นข้อเสนอรายอื่นเว้นแต่เป็นการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย หรือการดำเนินการตามกฎหมาย

ส่วนที่ 4

กรณีตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง กับผลประโยชน์ทับซ้อนและคดียุติธรรม

กรณีตัวอย่างผลประโยชน์ทับซ้อน

1. จัดอบรมโดยไม่มีการจัดอบรม

1.1 นาย ก ข้าราชการของหน่วยงานหนึ่ง ลงชื่อเป็นผู้เสนอโครงการอบรมพัฒนาบุคลากร มีกำหนด 2 วัน โดยนาย ก ได้ยืมเงินราชการและได้จัดทำเอกสารหลักฐานขออนุมัติเบิกจ่ายเงินตามโครงการอบรมส่งให้กับฝ่ายการเงินเพื่อหักล้างเงินยืมสำหรับเป็นค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม เป็นเงินจำนวน 10,600 บาท โดยลายมือชื่อของผู้เข้ารับการอบรมในเอกสารประกอบการหักล้างเงินยืม นั้น มิใช่เป็นลายมือชื่อที่แท้จริงของผู้เข้ารับการอบรมแต่เป็นลายมือชื่อปลอม และมิได้มีการจัดอบรมตามโครงการดังกล่าวแต่อย่างใด พฤติการณ์ของนาย ก ดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต ตามมาตรา 85 (1) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ลงโทษไล่ออกจากราชการ

1.2 นางสาว ข ตำแหน่งพนักงานมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง มีหน้าที่รับผิดชอบโครงการอบรมนักศึกษา นางสาว ข ได้จัดทำใบสำคัญรับเงินแล้วให้ผู้รับจ้างลงชื่อรับเงินเป็นค่าจ้างทำอาหารให้กับผู้เข้าอบรม เป็นเงินรวม 20,000

บาท โดยเป็นค่าอาหารรายหัวๆ ละ 80 บาท แต่ความจริงจ่ายค่าจ้างให้เพียงหัวละ 50 บาท นอกจากนี้ ยังได้จัดทำใบสำคัญรับเงินค่าสมนาคุณวิทยากรรวมเป็นเงิน 10,000 บาท ให้วิทยากรที่มาบรรยายลงชื่อเป็นผู้รับเงิน แต่ความจริงมีการจ่ายเงินให้กับวิทยากรแต่ไม่ครบจำนวนที่เบิก ทั้งนี้ ใบสำคัญรับเงินทั้ง 2 ฉบับดังกล่าวนางสาว ข ได้ลงนามเป็นผู้จ่ายเงิน แล้วนำไปขออนุมัติเบิกจ่ายเงินกับทางราชการ พฤติกรรมของนางสาว ข ดังกล่าว เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต ตามมาตรา 85 (1) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ลงโทษไล่ออกจากราชการ

2. การรับของขวัญ/รับผลประโยชน์

2.1 บริษัทแห่งหนึ่งให้ของขวัญเป็นทองคำหนัก 10 บาท แก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานแห่งหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีในปีที่ผ่านมา และปีนี้เจ้าหน้าที่คนดังกล่าวเร่งรัดคืนภาษีให้กับบริษัทนั้นเป็นพิเศษ โดยลัดคิวให้ ก่อนบริษัทอื่นๆ เพราะคาดว่าจะได้รับของขวัญอีก

2.2 เจ้าหน้าที่ของรัฐหน่วยงานแห่งหนึ่งได้รับชุดไม้กอล์ฟจากผู้บริหารของบริษัทเอกชน เจ้าหน้าที่คนนั้นต้องทำงานที่เกี่ยวข้องกับบริษัทเอกชนแห่งนั้น ได้ช่วยเหลือให้บริษัทนั้นได้รับ สัมปทาน เนื่องจากรู้สึกว่าจะตอบแทนที่เคยได้รับของขวัญมา

2.3 เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับของขวัญจากผู้บริหารของบริษัทเอกชน จึงช่วยเหลือลูกค้าของผู้บริหารคนนั้นให้ได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น

3. การหาประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัว หรือพวกพ้อง

3.1 เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่ทำให้บริษัทตนเองหรือบริษัทของครอบครัวได้งานรับเหมาจากรัฐ หรือฝากลูกหลานเข้าทำงาน

3.2 เจ้าหน้าที่ฝ่ายจัดซื้อจัดจ้างทำสัญญาให้หน่วยงานต้นสังกัด ซื้อคอมพิวเตอร์สำนักงาน (PC) จำนวน 200 เครื่อง จากบริษัทของครอบครัวตนเอง

3.3 พนักงานของรัฐคนหนึ่งทำการจัดจ้างบริษัทของภรรยา ซึ่งดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ให้เป็นผู้ซ่อมบำรุง (Maintenance) ระบบคอมพิวเตอร์ ให้กับหน่วยงานต้นสังกัด

3.4 อธิบดีกรมหนึ่งใช้อำนาจให้หน่วยงานในสังกัด ซื้อที่ดิน ของครอบครัว หรือพวกพ้องในการสร้างสำนักงานกรมแห่งใหม่

4. การทำงานหลังเกษียณ

4.1 ผู้บริหาร หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การด้านเวชภัณฑ์ และสุขภาพออกจากราชการ ไปทำงานในบริษัทผลิตหรือขายยา

4.2 ผู้บริหารด้านโทรคมนาคม ภายหลังจากออกไปทำงานเป็น ผู้บริหารของบริษัทธุรกิจสื่อสาร

4.3 เจ้าหน้าที่ของรัฐปลดเกษียณแล้ว ใช้อิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานรัฐรับเป็นที่ปรึกษา ให้บริษัทเอกชนที่ตนเคยติดต่อประสานงาน โดยอ้างว่า จะทำการติดต่อกับหน่วยงานได้อย่างราบรื่น

5. การทำงานพิเศษ

5.1 ผู้ตรวจสอบบัญชีภาครัฐหรือเจ้าหน้าที่สรรพากร รั้งงานพิเศษเป็นที่ปรึกษา หรือเป็นผู้ทำบัญชีให้กับบริษัทที่ต้องถูกตรวจสอบ

5.2 เจ้าหน้าที่ของรัฐ อาศัยตำแหน่งหน้าที่ทางราชการรับจ้างเป็นที่ปรึกษาโครงการ เพื่อให้บริษัทเอกชนที่ว่าจ้างนั้นเกิดความน่าเชื่อถือ กว่าบริษัทคู่แข่ง

5.3 ข้าราชการครูที่สอนไม่เต็มทีในเวลาราชการ และต้องการให้ นักเรียนไปเรียนพิเศษกับตนนอกเวลาราชการ

6. การรู้ข้อมูลภายใน (Inside Information)

6.1 เจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้รับทราบข้อมูลโครงการตัดถนนเข้า หมู่บ้าน จึงบอกให้ญาติพี่น้องไปซื้อที่ดินบริเวณโครงการดังกล่าวนั้น เพื่อขายให้กับราชการ ในราคาที่สูงขึ้น

6.2 เจ้าหน้าที่กระทรวงคมนาคมได้ทราบถึงมาตรฐาน (Spec) และราคากลางวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการวางโครงข่ายโทรคมนาคม แล้วให้ข้อมูลมาตรฐานดังกล่าวแก่บริษัทเอกชนที่ตนรู้จัก เพื่อให้ได้เปรียบในการประมูล

กรณีคดีทุจริต โดย ปปช.

**คดีความผิดต่อหน้าที่ราชการ
(ที่ดินรัชดา)
(พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร)**

จากการที่คุณหญิงพจมาน ชินวัตร ประมูลซื้อที่ดินริมถนนเทียมร่วมมิตร ย่านถนนรัชดาภิเษก ใกล้กับศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย จากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบสถาบันการเงิน ในกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงการคลัง โดยพันตำรวจโท ทักษิณชินวัตร ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี ร่วมลงนามยินยอมในฐานะคู่สมรส ส่งผลให้เป็นผู้สัญญาหรือมีส่วน ได้ส่วนเสียในสัญญาจะซื้อจะขาย และสัญญาซื้อที่ดินโฉนดแปลงดังกล่าว อันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย มีโทษผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 100 (1)

คำพิพากษา

เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2550 อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ฟ้อง พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นจำเลยที่ 1 และคุณหญิงพจมาน ชินวัตรเป็นจำเลยที่ 2 ต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในความผิดฐาน “เป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐร่วมกันเป็นผู้สัญญาหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแลควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี และเป็นเจ้าพนักงานและสนับสนุนเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด เข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นฯ” ซึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า

ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ.2542 และประมวลกฎหมายอาญา

ศาลมีคำสั่งรับฟ้องเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2550

องค์คณะผู้พิพากษามีมติด้วยคะแนนเสียง 7 ต่อ 2 ว่าคุณหญิงพจมาน ชินวัตร จำเลยที่ 2 ไม่มีความผิดและไม่ต้องร่วมรับโทษตามมาตรา 122 กับ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จำเลยที่ 1 และมีมติเอกฉันท์ว่า ที่ดินไม่ใช่ทรัพย์สินที่ทั้งสองได้มาจากการกระทำความผิด รวมทั้งมีมติด้วยคะแนนเสียง 7 ต่อ 2 ว่าเงินที่คุณหญิงพจมานจำเลยที่ 2 ชำระค่าที่ดินไม่ใช่ทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดโดยตรง ที่ดินและเงินดังกล่าวจึงไม่ใช่ทรัพย์สินพึงริบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33 (1) และ (2)

จากพยานหลักฐานและการไต่สวนสรุปว่า พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จำเลยที่ 1 กระทำความผิด ซึ่งขณะเกิดเหตุดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้รับมอบหมายไว้วางใจให้บริหารราชการแผ่นดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทางราชการ และประชาชน แต่กลับฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายทั้งที่เป็นหัวหน้ารัฐบาล ต้องกระทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดี ต้องมีชื่อเสียงเป็นที่ประจักษ์ ประพฤติตนในสิ่งที่ดีงามตามจริยธรรมของนักการเมืองให้เหมาะสมกับที่ได้รับความไว้วางใจในตำแหน่งหน้าที่อันสำคัญยิ่งนี้ จึงไม่สมควรรอการลงโทษ

อีกทั้งพิพากษาว่า พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จำเลยที่ 1 มีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 มาตรา 100 (1) วรรคสาม และมาตรา 122 วรรคหนึ่ง ให้ลงโทษจำคุก 2 ปี ส่วนความผิดฐานอื่นและคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยกและยกฟ้องโจทก์สำหรับคุณหญิงพจมาน ชินวัตร จำเลยที่ 2

คดีทุจริตผลประโยชน์ทับซ้อนและร่ำรวยผิดปกติ (พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร)

เนื่องจาก พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ในขณะที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ยังคงเป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และได้ใช้อำนาจหน้าที่ออกมาตรการต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์แก่ บริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ รวม 7 กรณี ส่งผลให้หุ้นของบริษัทดังกล่าวมีราคาสูงขึ้น ก่อนขายหุ้นจำนวน 1,419 ล้านหุ้น ให้กับ บริษัท เทมาเส็ก ในประเทศ สิงคโปร์ เป็นเงิน 69.70 พันล้านบาท เมื่อรวมกับเงินปันผลที่ได้รับในช่วง พ.ศ. 2546 – พ.ศ. 2548 แล้วรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 76.60 พันล้านบาท

ขณะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่ บริษัท ชินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทในเครือ รวมทั้งสิ้น 7 กรณี

กรณีที่ 1 ออกกฎหมายแปลงค่าสัมปทานกิจการโทรคมนาคมเป็นภาษีสรรพสามิต

กรณีที่ 2 แก้ไขสัญญาปรับลดอัตราส่วนแบ่งรายได้โทรศัพท์มือถือแบบจ่ายเงินล่วงหน้าให้กับบริษัท เอไอเอส

กรณีที่ 3 แก้ไขสัญญาให้ บริษัท เอไอเอส ใช้เครือข่ายร่วมและให้หักค่าใช้จ่ายจากรายรับ รวมทั้ง ปรับลดอัตราค่าใช้จ่ายเครือข่ายร่วม

กรณีที่ 4 อนุมัติดาวเทียมไอพีสตาร์ อันเป็นการให้แก่ข้อกำหนดทางเทคนิคของดาวเทียมสำรองของดาวเทียมไทยคม 3 คือ ดาวเทียมไทยคม 4 ซึ่งเป็นดาวเทียมไอพีสตาร์เพื่อการสื่อสารระหว่างประเทศ เป็นหลัก อันอยู่นอกกรอบแห่งสัญญาสัมปทาน

กรณีที่ 5 แก้ไขสัญญาสัมปทานลดสัดส่วนผู้ถือหุ้นในบริษัทไทยคม

กรณีที่ 6 อนุมัติให้ใช้ค่าสินไหมทดแทน

กรณีที่ 7 อนุมัติให้รัฐบาลพม่ากู้เงินจากธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยเพื่อซื้อสินค้าและบริการของบริษัท ไทยคม

ทั้ง 7 กรณีดังกล่าว เป็นหลักฐานว่า พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ใช้อำนาจรัฐในระหว่างการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ไปในการเอื้อประโยชน์ให้กับธุรกิจของตน คณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ หรือ คตส. เห็นว่า เงินที่ได้จากการขายหุ้น เงินปันผล และดอกเบี้ยของบริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำที่เป็น การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม เป็นการได้มาโดยไม่สมควรจากการปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่อันเป็นการร่ำรวย ผิดปกติ

คำพิพากษา

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาให้เงินที่ได้จากการขายหุ้นและเงินปันผลหุ้นของบริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน 46,373,687,454.70 บาท พร้อมดอกผลตกเป็นของแผ่นดิน ได้ดำเนินการบังคับคดีให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินครบถ้วนแล้ว รวมเป็นจำนวนเงินทั้งหมด 49,000 ล้านบาทเศษ

คณะกรรมการจัดทำคู่มือ การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

คณะกรรมการ ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์พรเพ็ญ โชชัย
ประธานกรรมการจรรยาบรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กำแพงเพชร
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ระมัต โชชัย
กรรมการจรรยาบรรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
3. นางสาวศุภลักษณ์ สมโภชน์
นักตรวจสอบภายใน
4. นางสาวมนัสชนก ภายโต
นักตรวจสอบภายใน
5. นางสาวคณินิจ สรรคพงษ์
รักษาการหัวหน้ากลุ่มงานการเจ้าหน้าที่และนิติการ
6. นายวิทยา ศรีนรคุตร
นิติกร กลุ่มงานการเจ้าหน้าที่และนิติการ
7. นางสาวนิลุล รังงาม
นิติกร กลุ่มงานการเจ้าหน้าที่และนิติการ